פא דִּין צוֹאַת קָטָן. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א (א) *[א]קָטָן שֶׁהִגִּיעַ (ב) לְכְלַל שֶׁאַחַר כֵּיוֹצֵא בּוֹ יָכוֹל (ג) [ב] לֶאֱכֹל כַּזַּיִת (ד) [ג] דָּגָן בִּכְדֵי שֶׁיּוֹכַל (ה) גָּדוֹל לֶאֱכֹל אֲכִילַת פְּרָס, (ה) מַרְחִיקִין מְצוֹאָתוֹ (ו) אוֹ מִמֵּימֵי רַגְלָיו: **ב** (ז) [ב]הָיָה קוֹרֵא (ח) וְרָאָה צוֹאָה (ט) כְּנָגְדּוֹ, יַלַּךְ כְּדֵי שֶׁיְּנִיחֶנָּה לַצְּדָדִין אַרְבַּע אַמּוֹת, [ג]וְאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר אֶלָּא (יג) לְמָקוֹם שֶׁפָּסַק. *[ד]וּלְהָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָה אִם הָיָה בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה לוֹ לָתֵת אֶל לִבּוֹ שֶׁיֵּשׁ שָׁם צוֹאָה, צָרִיךְ לַחֲזֹר לְרֹאשׁ (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ע״ו סָעִיף ח׳):

א סְפָק מ״ב (ע״ב) לִפְרוּשׁ הַבַּיִת יוֹסֵף וְלַדַּעַת הַפּוֹסְקִים.
ב בְּרָכוֹת כ״ב (ע״ב).
ג הַרְשָׁב״א שָׁם (ד״ה המתפלל). ד שָׁם.

בֵּאוּר הַיטֵב

א (ו) **לֶאֱכֹל.** מִלְּשׁוֹן זֶה מַשְׁמַע אֲפִלּוּ הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱכֹל, כְּגוֹן שֶׁחָלוּשׁ בְּטִבְעוֹ, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁאֲחֵרִים שֶׁגְּדוֹלִים בְּשָׁנִים כְּמוֹתוֹ יְכוֹלִים לֶאֱכֹל, צָרִיךְ לְהַרְחִיק. וְצָרִיךְ עִיּוּן, דְּלֹא מָצִינוּ זֶה בְּשׁוּם פּוֹסֵק. לְכָן נִרְאֶה לִי דְּהָכִי קָאָמַר, אִם אַחַר כֵּיוָצֵא בּוֹ יָכוֹל לֶאֱכֹל, מִשְׁתָּמֵשׁ גַּם הוּא יָכוֹל לֶאֱכֹל, מִגַּן אַבְרָהָם (סק״א) עַיֵּן שָׁם. וּכ״ח כָּתַב דִּבְקָטָן אֵין צָרִיךְ לְהַרְחִיק אֵי אֵינוֹ בָּאֶה מִדֶּגֶן, כְּגוֹן שֶׁלֹּא אָכַל כַּמָּה יָמִים דָּגָן, וְאִם יְדַעְנוּ שֶׁלֹּא אָכַל כְּזַיִת דָּגָן מֵעוֹלָם, אֲפִלּוּ בֶּן כַּמָּה שָׁנִים אֵין צָרִיךְ לְהַרְחִיק עַיֵּן שָׁם, וְטַ״ז (סק״ג) חוֹלֵק עָלָיו עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּפְרִי חָדָשׁ (ס״א) וּבְסֶפֶר שְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בְּפֶרֶק מִי שֶׁמֵּתוּ (ירושלמי ה״ח): **(ג) דָּגָן.** כָּל חֲמִשַּׁת מִינִים קְרוּיִים דָּגָן וְצוֹאָתָם מִסְרַחַת, גַּם בְּמַאֲכָל שְׁעוּשִׁין לְתִינוֹק שְׁקוּרִין פפ״א, מְשַׁעֲרִין כְּפִי מַה שֶׁיָּכוֹל גָּדוֹל לֶאֱכֹל פְּרָס, מִגַּן אַבְרָהָם (סק״ב). וְשִׁעוּר פְּרָס עַיֵּן סִימָן תרי״ב (ס״ד). וּכְיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רס״ה סָעִיף ח׳ בְּהַגָּ״ה מַשְׁמַע דְּטוֹב וְיָשָׁר לְהַרְחִיק מְצוֹאַת קָטָן אֲפִלּוּ בֶּן שְׁמוֹנָה יָמִים עַיֵּן שָׁם. כָּתַב (רַשַׁ״ל) [שַׁבְּלֵי הַלֶּקֶט] (ס״ טו) אֵין נָכוֹן לִקְרוֹת קְרִיאַת שְׁמַע אֵצֶל הַתִּינוֹק, דִּסְתָם תִּינוֹק מְטַפֵּחַ בְּאַשְׁפָּה עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמִגַּן אַבְרָהָם (סק״א) כָּתַב וְלִי נִרְאֶה מִטַּעַם אַחֵר, שֶׁאֵין מְקַנְּחִין עַצְמָן, וְצוֹאָה בְּפִי טַבַּעַת אֲפִלּוּ הִיא מְכֻסָּה אָסוּר עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. בְּמִחִילָה טָעָה בָּזֶה, כִּי צוֹאָה בְּפִי טַבַּעַת דַּוְקָא לְאוֹתוֹ אָדָם אָסוּר, וּלְאָדָם אַחֵר הֲוֵי כְּצוֹאָה מְכֻסָּה. בְּאֵר הֵיטֵב אֲשֶׁר לְפָנַי: **ב** (ג) **אֲרַבַּע אַמּוֹת.** מִמְּקוֹם שֶׁכָּלָה הָרֵיחַ: (ד) **אֲרֵבַע אַמּוֹת.** מִמְּקוֹם שֶׁהָיָה בְּתִפְלַּת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] **לֶאֱכֹל.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. (וְעַיֵּן פְּרִי חָדָשׁ (ס״א) וְכֵן הִסְכִּים מַחֲזִיק בְּרָכָה (ס״ב) דִּלְכָתְחִלָּה כְּשֶׁאַחַר כֵּיוֹצֵא בּוֹ יָכוֹל לֶאֱכֹל כַּזַּיִת, וּבְדִיעֲבַד אִם קָרָא אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר כִּדְעַת רַשַׁ״י (ד״ה מתחיל) וּדְעִמּ״ה: **[ב] דָּגָן.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב, וּמַה שֶּׁכָּתַב עַל מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) בְּשֵׁם בְּאֵר הֵיטֵב יָשָׁן, כֵּן כָּתַב גַּם כֵּן בְּהַגָּהַת תּוֹסְפוֹת שַׁבָּת. וְעַיֵּן בְּפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ב׳ סִימָן קס״ה שֶׁדַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּכֵיוָן דְּבִמְקוֹמָהּ נִפְשׁ וְהָמְא, גַּם לְאֲחֵרִים אָסוּר מִשּׁוּם דְּהֶמְתֵּם הָרֵיחַ עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (ס״א) שֶׁכָּתַב דְּזֶה אֵינוֹ, וְדִוְדֵי מַיָּרֵי רֵיחַ, דְּאִם לֹא כֵּן תַּפּוּחַ לֵיהּ מִפְּנֵי הָרֵיחַ, וּמַה שֶּׁכָּתַב שָׁם אֵינוֹ מִשְׁמַע. וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת בֵּית יְהוּדָה סִימָן ל״ח בְּתִינוֹק יוֹשֵׁב עַל גַּרְף וּכְבָר הִשְׁלִישִׁלוּ לְמַשָּׂה וְאֵין נִרְאֶה שׁוּם דָּבָר מִן הַגַּרְף קָרִינַן בֵּיהּ וְהָיָה מְחֻנָּךְ כו׳, כֵּיוָן דְּהָכָא עַיֵּן שָׁם, וְשָׁם בְּסִימָן ל״ט כָּתַב דְּלִכְאוֹרָה כְּרָכוֹת דְּעָלְמָא נִסְתַּפְּקוּ הַתּוֹסָפוֹת לְעִנְיַן צוֹאָה, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן קפ״ה לְעִנְיַן עֲרוָה דְּאִסּוּר כו׳ עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

א (א) **קָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְכְלַל שֶׁאַחַר וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ב) מַה שֶּׁכָּתְבְנוּ דְּאִם הוּא חָלוּשׁ וְכו׳ הוּא מִדִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם, וְטַעֲמָא, דְּכָתַב דִּידֵהּ אָזְלִינַן. וְנִרְאֶה לִי דְּכָל שֶׁכֵּן דְּאָזְלִינַן בָּתַר דִּידֵהּ לְהַחְמִיר, עַל כֵּן **אִם אֵנוּ רוֹאִין שֶׁהַקָּטָן הַזֶּה יָכוֹל לֶאֱכֹל כַּזַּיִת דָּגָן בִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס, וְאֲחֵרִים בִּזְמַנֵּנוּ עֲדַיִן לֹא הִגִּיעוּ לָזֶה הַשִּׁעוּר, אֲפִלּוּ הָכֵי צָרִיךְ מִדִּינָא לְהַרְחִיק מְצוֹאָתוֹ וּמִמֵּי רַגְלָיו. וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי לְכָסוּף הַנַּקָּא מִנֵּהּ בֵּין לְכַתְּחִלָּה לְדִיעֲבַד**, הוּא נוֹבֵעַ מִדִּבְרֵי הַשְּׁעָרִי תְּשׁוּבָה (סק״א) בְּשֵׁם הַמַּחֲזִיק בְּרָכָה (ס״ב) עַיֵּן שָׁם, רַק שֶׁהוּא כָּתַב הַדִּין לְעִנְיַן קְרִיאָה, **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי לְעִנְיַן קְרִיאָה יֵשׁ לְהַחְמִיר לַחֲזֹר וּלְקְרוֹת הַפָּרָשָׁה שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע עוֹד הַפַּעַם**, אֲחֲרֵי שֶׁאֵין בָּזֶה חֲשַׁשׁ בְּרָכָה לְבַטָּלָה, וְגַם הוּא דְּאוֹרַיְיתָא:

ב * **וּלְהָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָה וְכוּ׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ י״ג) דִּלְדִינָא אֵין לְהַחְמִיר בְּדִיעֲבַד, וְכָל שֶׁכֵּן לְעִנְיַן שֶׁאֵר בְּרָכוֹת בְּדַוְאֵי אֵין לְהַחְמִיר, עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן קפ״ה סָעִיף ה׳:

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * **קָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְכְלַל שֶׁאַחַר וְכוּ׳.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ב) מַה שֶּׁכָּתְבְנוּ דְּאִם הוּא חָלוּשׁ וְכו׳ הוּא מִדִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם, וְטַעֲמָא, דְּכָתַב דִּידֵהּ אָזְלִינַן. וְנִרְאֶה לִי דְּכָל שֶׁכֵּן דְּאָזְלִינַן בָּתַר דִּידֵהּ לְהַחְמִיר, עַל כֵּן **אִם אֵנוּ רוֹאִין שֶׁהַקָּטָן הַזֶּה יָכוֹל לֶאֱכֹל כַּזַּיִת דָּגָן בִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס, וְאֲחֵרִים בִּזְמַנֵּנוּ עֲדַיִן לֹא הִגִּיעוּ לָזֶה הַשִּׁעוּר, אֲפִלּוּ הָכֵי צָרִיךְ מִדִּינָא לְהַרְחִיק מְצוֹאָתוֹ וּמִמֵּי רַגְלָיו. וּמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי לְכָסוּף הַנַּקָּא מִנֵּהּ בֵּין לְכַתְּחִלָּה לְדִיעֲבַד**, הוּא נוֹבֵעַ מִדִּבְרֵי הַשְּׁעָרִי תְּשׁוּבָה (סק״א) בְּשֵׁם הַמַּחֲזִיק בְּרָכָה (ס״ב) עַיֵּן שָׁם, רַק שֶׁהוּא כָּתַב הַדִּין לְעִנְיַן קְרִיאָה, **וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי לְעִנְיַן קְרִיאָה יֵשׁ לְהַחְמִיר לַחֲזֹר וּלְקְרוֹת הַפָּרָשָׁה שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע עוֹד הַפַּעַם**, אֲחֲרֵי שֶׁאֵין בָּזֶה חֲשַׁשׁ בְּרָכָה לְבַטָּלָה, וְגַם הוּא דְּאוֹרַיְיתָא:

ב * **וּלְהָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָה וְכוּ׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ י״ג) דִּלְדִינָא אֵין לְהַחְמִיר בְּדִיעֲבַד, וְכָל שֶׁכֵּן לְעִנְיַן שְׁאָר בְּרָכוֹת בְּדַוְאֵי אֵין לְהַחְמִיר, עַיֵּן לְקַמָּן סִימָן קפ״ה סָעִיף ה׳:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ז) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): (ח) פְּרִי מְגַדִּים (סק״א): (ט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): (י) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (יא) בֶּשֶׂם הַב״ח וְכֵן כָּתַב (סק״א): (יב) לְמָקוֹם שֶׁפָּסַק. מִמָּקוֹם שֶׁכָּלָה הָרֵיחַ: (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (יד) יַחֲזִיר פָּנָיו, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג): (טו) אֲרֵבַע אַמּוֹת. מִמָּקוֹם שֶׁכָּלָה הָרֵיחַ: (טז) אֲרֵבַע אַמּוֹת. מִמָּקוֹם שֶׁהָיָה בְּתִפְלַּת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה: (יז) לְמָקוֹם שֶׁפָּסַק. סְבִירָא לֵיהּ (יח) כֵּיוָן דְּלֹא הָיָה בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁלּוֹ לֹא אָמְרִינַן דְּהָיָה לוֹ לְבַדֵּק, דְּלֹא הִטְרִיחוּהוּ תּוֹרָה לְבַדֵּק בְּכָמְלָא עֵינָיו, וְסָבְרָא אַחֲרוֹנָה סְבִירָא לֵיהּ, כֵּיוָן דְּהָיָה מָקוֹם שֶׁרָאוּי לְהִסְתַּפֵּק, פָּשַׁע, דְּלֹא הָוֵה לֵיהּ לִקְרוֹת וּלְהִתְפַּלֵּל עַד שֶׁיִּתְבָּרֵר לוֹ. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ח) שֶׁכָּתַב דְּגַם הָרַא״שׁ (פ״ג סכ״ב) וְהָרוֹקֵחַ (סי׳ שכד) סְבִירָא לְהוּ כְּהָרַב רַבֵּנוּ יוֹנָה (יד״ה הואיל). וּמִכָּל מָקוֹם לְדִינָא נִרְאֶה דְּאֵין לְהַחְמִיר בְּדִיעֲבַד, דְּהַדָּרֶךְ הַחַיִּים (הל׳ ממה צריך להרחיק סי״ט) וְהַשַּׁלְחָן שְׁלֹמֹה (סי׳ עו סי״ד) וְעוֹד שְׁאָרֵי אַחֲרוֹנֵי זְמַנֵּנוּ [ג]כֻּלָּם הֶעְתִּיקוּ רַק דַּעַת הָרִאשׁוֹנָה לְדִינָא. וְאִם שָׁהָה כְּדֵי לִגְמֹר כֻּלָּהּ, עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ס״ה (ס״א) וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (סק״ב):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (ס״א-ב) דַּעְתּוֹ כְּדַעַת הָרִאשׁוֹנָה [שֶׁהִיא דַּעַת הַשו״ע וְהַט״ז] שֶׁכָּל שֶׁאֵינוֹ חָלָשׁ וְאֲחֵרִים בְּנֵי גִּילוֹ אוֹכְלִים כְּזַיִת דָּגָן בִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס, אַף אִם הוּא לֹא אָכַל דָּגָן מֵעוֹלָם דִּינוֹ כְּגָדוֹל וְצָרִיךְ לְהַרְחִיק מְצוֹאָתוֹ וּמִמֵּי רַגְלָיו. **ב]** וּבשו״ע הרב (סי׳ תריב ס״ד) הַכְרִיעַ שֶׁכָּל שֶׁהוּא בְּשֶׁל תּוֹרָה הָלַךְ אַחַר הַמַּחְמִיר וְכֵן שֶׁהוּא בְּשֶׁל תּוֹרָה. **ג]** וְכֵן בשו״ע הרב (ס״ג) הֵבִיא רַק דַּעַת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁלֹּא הִטְרִיחוּ לְבַדּוֹק לְפָנָיו כְּמוֹ עֵינָיו אֲפִילוּ בְּמָקוֹם הָרָאוּי לְהִסְתַּפֵּק בּוֹ בְּצוֹאָה, וְלָכֵן אִם מָצָא שֶׁהִיתָּה צוֹאָה אַחֲרֵי ד׳ אַמּוֹת בְּתוֹךְ מְלוֹא עֵינָיו אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלִקְרוֹא אוֹ לְהִתְפַּלֵּל.

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah